

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 37

14. září 2008

Cena: 6 Kč

JAKÝ JE PŘÍSTUP FIREM A STÁTNÍCH SUBJEKTŮ K PODPOŘE RODINY A ZAMĚSTNÁNÍ?

V Praze proběhla Mezinárodní konference na téma Odpovědnosti společenských subjektů při podpoře rodiny a zaměstnání pořádaná Centrem pro rodinu a sociální péči a Národním centrem pro rodinu ve spolupráci se Stálou komisí pro rodinu Parlamentu ČR.

Jak známo, konference se nekonají proto, aby nějaký problém vyřešily, ale snaží se shromáždit k danému tématu co nejširší škálu informací, podnětů a případně již existujících příkladů řešení.

Pozitivním faktem již je snad sama existence Stálé komise pro rodinu Parlamentu ČR a iniciativa občanských sdružení, která mapují i oblast vztahů rodiny a zaměstnanosti. Předseda Stálé komise pro rodinu, pan poslanec Kvapil, v úvodu vyjádřil nutnost pojmenovat potřeby rodin ve vztahu k zaměstnání.

O to se velmi zdařile pokusila paní Marie Oujezdská z Národního centra pro rodinu v Brně. Na základě průzkumů lze konstatovat, že průměrná týdenní pracovní doba v České republice je druhá nejdelší v Evropě, u žen dokonce první. Sám tento fakt s sebou přináší další kapitoly problémů – rodiče jsou po celý den v práci, děti se ve volném čase pohybují v osamoceném virtuálním světě počítačových her nebo sedí před televizní obrazovkou.

Menší část dětí se potuluje po ulicích s rizikem zapojení se do dětské kriminality nebo toho, že se samy stanou obětí trestného činu.

Přítom mnoho firem či institucí by díky charakteru vykonávané práce mohlo vyjít rodičům s dětmi vstříc – více využívat možnosti zkrácených úvazků, flexibilní pracovní doby i volby místa výkonu práce. Přestože všechny tyto možnosti podpory zaměstnaných rodičů zákon umožňuje, jsou využívány velmi málo.

Petr Janoušek, bývalý generální ředitel společnosti Nike, vidí v nedostatku pracovních sil, který se v současné době začíná v naší republice projevat, možný průlom pro širší využití těchto možností. Společnost Nike si s sebou ze zahraničí přivezla "západní" know how personální politiky. Rodiče, kteří chtějí nebo z finančních důvodů musí při péči o děti vstoupit do pracovního poměru, často hledají práci na snížený úvazek. A přitom je v České republice možnost získat snížený úvazek jedna z nejnižších v Evropě.

Zkušenosti ekonomicky vyspělých států ovšem ukazují, že například šestihodinová pracovní doba je využívána daleko efektivněji. Rodič se nemusí poslední hodinu práce stresovat tím, že vyzvedne své dítě ve školce opět jako poslední nebo zase nestihne začátek třídních schů-

Vedoucí prodejny Blahoslav bratr Mgr. František Brynych a sekretářka bratra patriarchy sestra Bc. Jarmila Pechová přijali svátost manželství 29. srpna v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze. Upřímně blahopřejeme.

zek, což přispívá k jeho duševní pohodě a dokáže se lépe soustředit na své pracovní úkoly. Kratší ani flexibilní pracovní doba nemusí

narušit chod organizace, jsou-li jasně dány časy ke společným schůzkám a jednáním.

Stále více se také využívá sdílených úvazků (share jobs), což znamená, že plný úvazek na jedné pozici je rozdělen po čtyřech hodinách mezi dva pracovníky. Jeden tedy pokračuje v práci druhého např. na stejném počítači nebo u výrobního stroje. Firmě tím ovšem vzrůstají náklady na proškolení zaměstnanců a rostou nároky na kvalitu komunikace.

Rovněž se firmám prodrazí, a proto je poměrně málo využívána, možnost dovolené navíc pro rodiče malých dětí a školáků. I přes provozní potíže jsou vstřícní zaměstnavatelé ochotni poskytnout zaměstnancům pečující o děti alespoň neplacené volno. Volno bývá poskytováno i těm, kteří se potřebují postarat o nemocné či přestárlé rodiče nebo příbuzné. Firmy přitom dbají na to, aby se takový člověk necítil vyloučen či ohrožen ztrátou zaměstnání. Podporována je i snaha alespoň o částečné vykonávání práce z domova. Současným fenoménem je společenská odpovědnost firem, která je v poslední době orientovaná převážně na charitativní pomoc v blízkém regionu, včetně rodin vlastních zaměstnanců.

Pojem vstřícnosti k rodinám zmínil ve svém příspěvku i Matthias Milke ze Spolku katolických rodin v Berlíně. V Německu byl dokonce zaveden certifikát "Podnik provádějící politiku zaměstnanosti vstřícnou k rodinám" pro organizace, které splní určité podmínky. Je jisté, že firmy s tímto certifikátem snáze

seženou kvalitní zaměstnance. Základní myšlenkou této politiky je to, že nelze stavět práci a rodinu proti sobě. V Německu rodinám pomáhají i Lokální uskupení pro rodinu. Existuje jich asi 500 a kromě zaměstnavatelů jsou v nich zapojeny i další subjekty – úřady, školská zařízení, církve aj. Díky takové mnohoborové spolupráci vznikají například originální školky s otevírací dobou podle místního zaměstnavatele. Německé Ministerstvo rodiny zřídilo speciální kancelář, která Lokálním uskupením pro rodinu poskytuje servisní, nekoordináční, služby.

O vládní strategii podpory rovných příležitostí a rodinné politiky u nás hovořila Kateřina Příhodová, ředitelka Odboru rodinné politiky a rovných příležitostí. Podle programového prohlášení vlády bude podporován rozvoj služeb pro rodiny. Podniky budou motivovány k vytváření částečných pracovních úvazků zavedením slev na sociálním pojištění a zrušením minimální platby zdravotního pojištění. Do daňově uznatelných nákladů zaměstnavatele mají být zahrnuty náklady na vytváření školek a zařízení pro péči o děti zaměstnanců.

Přehodnocení přístupu zaměstnavatelů k rodinám je více než nutné, neboť se ukazuje, že podpora rodinného života je základem úspěšné firmy. Zaměstnanci spokojení v rodinném životě podávají daleko lepší pracovní výsledky. Je načase, aby i v naší republice začaly firmy využívat možností vstřícného vztahu k rodinnému životu zaměstnanců.

Lenka Nováková

POBOŽNOST PODLE FRANTIŠKA KALOUSE A JEJÍ VÝKLAD

Vedle Liturgie podle patriarchy dr. Karla Farského, která je pravidelně sloužena v našich sborech, patří od počátku k bohoslužebnému a duchovnímu životu naší církve také Pobožnost. Návrh pobožnosti byl vytvořen prof. Františkem Kalousem a autorem hudebních částí je Josef F. Pícha. Záhy se tato forma pobožnosti rozšířila v náboženských obcích po celé Církvi československé husitské. Do jisté míry odráží rys zbožnosti pravoslavného křesťanství, které v počátečním období ovlivňovalo utvářející se zbožnost nové církve.

Samotné označení "pobožnost" dnes vzbuzuje otázky. Podle liturgistů má křesťanská bohoslužba - liturgie vzeštopnou i sestupnou linii. To znamená, že aktivita vychází na jedné straně od lidí a na druhé straně od Boha. Lidé se modlí, vzývají Boha, přednáší mu své prosby, díky i chvály. Bůh jako skrytý protějšek se zjevuje a zpřítomňuje svým slovem a ve svátostném jednání. Pobožnost má podle tohoto rozlišení naopak jen linii vzeštopnou. Tvoří ji modlitby, vzývání, litanie. Druhý rozdíl je v tom, že liturgie je objektivní a má všeobecně platný charakter. Naproti tomu pobožnost je místní a má subjektivní ráz.

Pobožnost podle F. Kalouse není jen subjektivní či místní záležitostí, ale je pochopena jako bohoslužba slova a

modlitby pro celek naší církve. Je určena především pro všední den, ale i neděli. Původně se nazývala "Odpolední a večerní pobožnost", neboť záměrem byla chvíle modlitby společenství církve na sklonku dne a jejím obsahem byl až mystický prožitek stmívání a rozsvěcení světel. Může se však konat kdykoliv, proto název "odpolední a večerní" se neuzivá. Zpravidla se koná v našich sborech a modlitebnách v čase adventu, postu a svatodušním obdobím. Slouží se i v poslední den občanského roku i při dalších příležitostech.

Vede ji duchovní, ale i kazatel, neboť není součástí svátost večere Páně. Konání Pobožnosti vyžaduje také základní úpravu liturgického prostoru – čistý stůl, svíce, květina, symbol kříže. Významnou složkou pobožnosti je její hudební stránka, respektive zpěv společenství. Společné písně ze Zpěvníku se mohou zpívat celé nebo více slok najednou. Pobožnost může být prokládána vstupy pěveckého a hudebního souboru.

Pokusíme se porozumět obsahu jednotlivých částí i některým výpovědím.

Na začátku pozdraví duchovní nebo kazatel shromáždění apoštolským pozdravem: „Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista“ (1 K 1,3; 2 K 1,2; Fp 1,2;

2 Te 1,2; Tt 1,4; Fm 1,3). Je to velmi rozšířený starokřesťanský pozdrav, ve kterém je vysloveno přání milosti (řec. CHARIS) a pokoje (hebr. ŠÁLÓM). Tyto hodnoty jako své dary dává Bůh Otec a jeho Syn Ježíš. Jsou uvedeny další dvě varianty pozdravu z 1 Tm 1,2 a z 2 Tm 1,2 vhodné například pro postní dobu, neboť je zde uvedeno slitování a milosrdenství.

Úvodní modlitby přednáší duchovní nebo kazatel a společenství na ně odpovídá. Svou formou mají tyto modlitby charakter teocentrické litanie. Řecké slovo litaneia znamená naléhavá prosba. Biblický původ liturgického vzývání Boha nacházíme například ve Starém zákoně v Ex 34,4-7. Úvod naší Pobožnosti obsahuje invokace - vzývání Boha, který je oslovován jako Hospodin, slavný Bůh (srov. Neh 9,5), Tvůrce (Ž 149,2; Iz 64,7) vševládny, Duch laskavý, svatý Bůh (Iz 6,3), svatý Silný (Gn 14,20), svatý Laskavý (Nu 14,8). Vrcholem je oslovení náš Otec (Mal 2,10; Mt 6,9), který je věčný a živý (Jr 10,10). První odpověď lidu "Sláva tobě, pokoj lidu tvému" připomíná vánoční gloria a pax z Lukáše 2,14. Ve druhé odpovědi je třikrát proklamována Boží svátost (Iz 6,3). Ve třetí odpovědi "Po věky věků" je formule týkající se Boží věčnosti

Dokončení na str. 3

Poznej sám sebe

Vypravila se mi jedna stará japonská pověst. Vypráví o slavném pyšném a horkokrevném válčícím samurajovi, který úplně běžně utál hlavu každému, kdo mu zavalil sebemenší příčinu. V té době představoval samuraj pro obyčejné lidi zákon a takové chování se podle tehdejšího zvyku chápalo jako normální.

Ale jednoho dne, když ten mladý samuraj opět někomu utál hlavu a právě si vyčistil meč od krve a zasekl ho zpět do pochvy, začalo ho trápit pomýšlení, že bohové možná jeho činy neschvalují a pošlou ho do říše pekelné. Zatoužil dovědět se víc o věčnosti a navštívil skrovnou poustku zenového mistra jménem Kazanki. Samuraj zdvořile odložil svůj meč katana, ostrý jako břitva, hluboce se uklonil a řekl: „Pověz mi, prosím, o nebi a pekle!“

Mistr Kazanki se na mladého samuraje upřeně zahleděl a usmál se. Pak se začal smát stále víc a víc, jakoby bojovník pronesl něco šprýmovného. Kazanki ukázal prstem na popletený výraz na samurajově tváři, pak tím prstem zahrozil a s hlasitým smíchem řekl: „I ty jeden hlupáku nevzdělaná! Ty si troufáš ptát se mne, moudrého mistra, na nebe a peklo? Nemarni můj čas, ty pitomče! Jsi příliš tupý, než abys takové věci mohl chápat!“

Samurajovi se začala vařit krev v žilách. Kdyby to tak řekl někdo jiný! Už samotné gesto stačilo, aby ho zabil! A teď se navzdory těm urážkám snažil ovládnout.

Mistr Kazanki ještě neskončil. Nedbale prohodil: „Je nabiledni, že mezi tvými předky se nenašel ani jeden, který by měl mozek v hlavě. Celý ten váš slavný rod je jen banda hulvátů a pošetilců, co nerozumí jedinému slovu... Nejsi nic než hrubec, nemám chuť plýtvat časem na tvoje otázky!“

Samuraj se cítil uražen ve své důstojnosti. Zmocnila se ho vražedná zuřivost. Popadl katana, vyskočil a zvedl meč, aby zenovému mistrovi utál hlavu. Právě v tu chvíli mistr Kazanki ukázal na samuraje a klidně řekl: „No vidíš, tak takhle se otvírají brány pekla.“

Bojovník ztrnul. V tom okamžiku jeho mysl osvítlo světlo a on porozuměl, co je podstatou pekla. S překvapením užřel pravdu v tom, co mu mistr objasnil o zuřivosti, jež ho měla ve své moci: peklo není místo, kam by se mohl dostat, ale místo, jež člověk nosí v sobě. Uklidnil se, padl na kolena, položil meč vedle sebe a hluboce se svému učiteli poklonil a poděkoval mu za jeho vysvětlení: „Mistře, má vděčnost za poučení, které jsi mi poskytnul, nezná mezí. Děkuji ti. Děkuji ti nastokrát!“

Zenový mistr Kazanki se jen usmál, znovu na něho ukázal a pravil: „A takhle se otvírají brány nebes. Možná, že tenhle samuraj jsi ty.“

Z knihy: Dan Millman: Sokrates vybral Miroslav Šlechta

Miniúvahy Juraja J. Dovalu

Komunizmus nemôže nikdy nikde fungovať. Iba ak v štáte, ktorý by bol plný Gándhiov, Matiek Teriez a Dalajlámov – ale tí by popierali uholný kameň a neodmysliteľný fundament komunizmu hovoriaci o "ópiu ľudstva", pretože by sa denno-denne modlili k Bohu. Nuž, hovorím, nikdy nikde nemôže fungovať.

***

Oči sú na to, aby pozorovali. Avšak tí, čo upäto sledujú, kde iní robia chyby, sa stávajú farbosllepí.

***

Kto tvrdí, že zabíja "v mene Boha" – znásilňuje Boží obraz tým najdrastickjším spôsobom.

***

Nestratiť sa v dave, sa náročnosťou rovná pošmyknutiu cukru na hrane šálky, padnutiu do čaju a neroztopeniu sa.

Prehnané tvrdenia majú svoj právoplatný podiel na hľadaní rozumných stanovísk stredy.

***

Potrebuje líška zbrane na to, aby v džungli lesa prežila? Vystačí si vlastným umom.

***

Umenie je celý vesmír. Aj to, že si dievčatko namiesto pásikavej sukničky oblieklo kvietkovanú, vyjadruje jej postoj k umeniu.

***

V dejinách vidíme nezmazateľný odtlačok ľudskej hlúposti.

***

Kto miluje deti, miluje Boha.

***

Kedysi, pri úsvite dejín sme ukrižovali LÁSKU. Čo sme teda čakali, že nám storočia prinesú, ak nie krvavé revolúcie, genocídy a tmú?

Z kazateľského plánu

18. NEDĚLE PO SVÁTCÍCH SVATODUŠNÍCH

Nevyslovujte proto soudy předčasně, pokud Pán nepřijde.

1 K 4,5

První čtení: Ž 143,1

Druhé čtení: 1 K 4,3-5

Evangelium: Mt 7,1-2

K obětování: Ř 2,16

K požehnání: 1 K 3,13-14

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Náš církev nálež k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

LENOST A PRACOVITOST 2

Pro službu Božího domu pracovali z pověření krále Davida kněží, lévijci, zpěváci, vrátní a strážci skladů. Kolik lidí pracuje dnes pro dílo náboženské obce? Ti, kdo se zapojí do práce, bývají nejnějnějšími návštěvníky bohoslužeb.

1 Pa 23., 24. a 25. kap.; 26,1-28

Požehnaná a prokletá práce. Příkladem pracovitěho člověka je žena stařecká v knize Přísloví.

Př 10,10; 31,10-31

Jak se Písmo dívá na lenocha.

Př 10,26; 13,4; 15,19; 19,24; 21,25; 26,14-16

Jdi k mravenci, lenochu, a uč se od něj!

Př 6,6-11

Důsledky lenosti.

Př 24,30-34; Kaz 10,18

V 10. století byla válka mezi judským králem Abijášem a zpoňanštělým králem izraelským Jarobeámem. Podívejte se, kolik tisíc bohatých bylo připraveno k bitvě. Abijáš se postavil na horu Semarajim a volal na své nepřátele. Co jim vyčetl? Izraelci na severu

opustili Hospodina, Judejci na jihu mu zůstali věni. Kněží a lévijci rádně Hospodinu sloužili. Proto se Bůh postavil do čela judských vojsk. Tak to volal král Abijáš. To se také stalo. Judští zvířezili nad dvojnásobnou přesilou. Věrná služba kněží i dnes může zachránit církev v boji s nevěrou.

2 Pa 13. kap.

Za judského krále Jóaše bylo nutné opravit chrám v Jeruzalémě. Celých 40 let vládl Jóaš. Ale když do 23. roku jeho vlády kněží poškozené části Božího domu neopravili, předvolal si král je a jejich hlavu, kněze Jójadu a pokáral je. U vchodu do chrámu byla postavena truhlice, kam lidé vřazovali stříbro na opravu chrámu. Pak se práce rychle rozběhla. Liknavost kněží vyvolává ochotu u laiků.

2 Kr 12,1-16; Pa 24,1-14

Judský král Jóšijáš při své pronikavé náboženské reformě očistil od pohanské modloslužby a opravil dům Hospodinův. Tak jako kdysi za krále Jóaše, tak i tentokrát pracovali poctivě jak ti muži, kteří shromažďovali stříbro, tak řemeslníci a stavební dělníci.

Nad Písmem

NESUĎTE, ABYSTE NEBYLI SOUZENI!

Mt 7,1-2

Jde někoho neposuzovat? Nevytvářejte si názor na jeho jednání, chování? Asi ne. Jestliže se setkáme s člověkem, automaticky si o něm vytváříme názor. Určitým způsobem ho posuzujeme. Záleží však na tom, jakým způsobem.

Jeden židovský příběh vypráví o tom, že rabi byl učenci poslán za vznešenou římskou dámou, kurtizánou, která se stýkala se všemi významnými Římany. Rabin se tam vydal se svými žáky, kteří o úkolu nevěděli. Když se přiblížil k domu, odložil modlitební řemínky, vešel dovnitř a před svými žáky zavřel dveře. Když za delší dobu vyšel, zamířil nejprve do lázně, kde se rituálně očistil. Teprve pak promluvil se svými žáky a otázal se jich: „Když jsem sňal své modlitební řemínky, co jste si pomysleli?“ Žáci odpověděli: „Pomysleli jsme si, že náš mistr s sebou nechce vzít svatá slova na nečisté místo.“ (V modlitebních řemínkách jsou totiž části textu Písma svatého.) „A když jsem před vámi zavřel dveře, co jste si pomysleli?“ Žáci odpověděli: „Pomysleli jsme si, že mistr s onou dámou povede ve státním zájmu tajný rozhovor.“ „A když jsem vykonal rituální koupel, co jste si mysleli o tom?“ „Mysleli jsme si, že se na mistrův oděv dostaly kapičky slin oné dámy, a proto se stal rituálně nečistým.“ Tehdy rabi zvolal: „Tak tomu i bylo. A proto, že jste mě tak příznivě posuzovali, kéž i vás všudypřítomný příznivě posuzuje.“

Jak je to s námi? Jsme na tom tak jako rabinovi žáci? Ctíme u druhých presumpci nevin? Předpokládáme v chování druhých spíše to kladné? Nebo už jsme tak sklíčením dobou, zklamáním ze sebe samých, že s naším okolím spojujeme jen to špatné? Jak snad-

no se odsoudit člověk, o kterém se vlastně nic neví.

Ještě snadněji se odsuzuje a zatracuje člověk, o jehož slabosti se lidé přesvědčili. A přesto i tady platí: „Nesudte, abyste nebyli souzeni.“ Nikdo z lidí opravdově nevidí do srdce člověka, do jeho nejhlubších komnat. Nikdo se nedovede plně setkat s bolestí, utrpením druhého člověka. Jak se říká: „Nejdříve musíme chodit v botách svého bližního, abychom o něm něco mohli říci.“ A i tehdy to nebude celá pravda, protože už nikdy s ním neprožijeme nížiny ani výšiny minulosti, jeho dětství a dospívání. Soudit člověka nemůžeme, to je v rukou našeho Pána, který si přebere, co jeho jest, v den poslední. Co však soudit a odsoudit musíme, je hřích. Písmo zcela jasně hovoří o tom, že Bůh nenávidí hřích. Hřích je třeba rozkrýt, pojmenovat a odmítnout. Jinak se stane kvasem, který prokvasí celé těsto. V době, ne až tak dávné, v čase velké krize naší církve, jsme i v našem společenství slyšeli: „Nesudte, abyste nebyli souzeni.“ To podle mne byla chvíle, kdy se hřích zaměnil s hříšníkem. Snad mi nebudete mít za zlé, když řeknu, že právě toto byl okamžik, kdy se mělo ještě mnohem jasněji říci ne hříchu. Právě proto, aby se nakonec mohlo říci ano člověku. Myslím si, že je velmi důležité nezaměňovat odsouzení hříchu a odsouzení hříšníka. Kristus prolil svou krev za všechny hříšníky. Za nás všechny, ale ani kapka nebyla prolita pro hřích. Neměli bychom opomenout podívat se na tento výrok z pohledu posuzovaného či odsuzovaného. Apoštol Pavel říká: „Mně tedy pramálo záleží na tom, soudíte-li mne vy nebo jakýkoliv lidský soud... neboť mým soudcem je

2 Kr 12,16; 2 Pa 34,8-13
Vzorem pracovitosti je pro nás Pán Ježíš. Sledujte v evangeliích jeho kázání, vyučování a uzdravování do únavy – od města k městu, od vesnice k vesnici, u jezera a na horách.

J 5,17

Pán Ježíš: Podobenství o hřivnách. Z práce a ze života, který jsme tu vedli, budeme jednou Bohu skládat účty. Služebník špatný a líný nebyl Pánu Bohu na světě užitečný. Proto byl jeho konec hrozný. Jak hospodaříme my se svěřenými talenty?

Mt 25,14-30; L 19,11-27

Nesu odpovědnost za to, jak zacházím se svými dary. Nevím, kdy si mě Pán povolá. Proto mám být připraven(a) na jeho příchod.

Mk 13,32-37; Mt 24,36-44;

L 12,35-40

Pohledme na osobnost apoštola Pavla. Byl přičinlivý, horlivý, neúnavný. Pracoval jako výrobce stanů a přitom zvěstoval evangelium.

Sk 18,1-4

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Pán.“ (1 Kor 4,3). Není nic víc osvozujičho, ale zároveň strašlivějšího, bázeň budícího, než vědomí, že naše životy bude soudit Hospodin. Ano. Hospodin je tím prvním i posledním soudcem našich životů. On nás bude soudit nejen za naši minulost, přítomnost, ale také za všechny kroky budoucí. V nejdůležitější okamžik našeho života - ve chvíli naší smrti nás nebudou soudit lidé podle měřítek lidského zákona. Soudcem bude Všemohoucí a měřítkem se stane Kristův kříž, který byl vztyčen pro člověka, aby z něho sňal jeho provinění a pomohl mu znovu vkročit na cestu Božího království. Vše ostatní se rozplyne a zmizí. Kéž tedy již dnes se stane v našich životech jediným soudcem Elohim a jediným měřítkem Kristův kříž.

David Smetana

**Stvořiteli
a Soudce světa,
smiluj se nad námi
a odpusť nám,
neboť jsme často druhé
nespravedlivě odsoudili,
neboť jsme se považovali
za lepší, než jsou druzí,
neboť jsme neřekli ne zlu,
ale člověku,
neboť jsme se chtěli
zalíbit lidskému
a ne tvému soudu.
Dej, ať jedinou měrou
a soudem našich životů
je kříž tvého
Syna Ježíše Krista,
který s tebou v jednotě
Ducha svatého
žije a kraluje
po věky věků.
Amen**

POBOŽNOST PODLE FRANTIŠKA KALOUSE A JEJÍ VÝKLAD

Dokončení ze str. 1
(srov. 1 Kr 29,10; Ef 3,21), na niž věřící touží mít podíl. Odpovědi je možné zpívat i dvojhlasně, jak se to v některých náboženských obcích ujal.

Kající modlitba má dvě varianty. Tuto modlitbu se může modlit společně duchovní či kazatel s obcí. V první variantě je v závěru náznak absoluce. Jde o kající úkon – přání, prosba o odpuštění.

Významnou částí Pobožnosti je **čtení z Písma svatého**. V případě Pobožnosti lze číst delší oddíl například ze Starého zákona nebo z Nového zákona. Nemusí být nutně vždy čteno evangelium jako v Liturgii. Jednotlivá čtení je možné prokládat písněmi. Na čtení z Písma navazuje **kázání**, které může mít podobu podrobnějšího zvětšeného výkladu textu duchovním nebo krátkého svědeckého slova laika.

Jestliže v Liturgii podle Farského je postup tento: nejprve část modlitby (Tužby a přímluvy) a pak zvěstování,

v případě Pobožnosti je nejprve zvěstování a pak následují **Tužby a přímluvy**. (Slovo "tužby", vyskytující se i ve Farského Liturgii, je z doby 19. století – z národního obrození. Například je nacházíme ve spisech T. G. Masaryka). Tužby jsou zpívané a patří k proměnlivým částem. Jsou formulovány obecně i podle církevního roku. Původně teocentrické modlitby Pobožnosti byly v pozdější úpravě (vydání z roku 1995) obohaceny prvky christocentrické a trojiční víry. V době velikonoční je modlitba zaměřena k živému Kristu (s. 11). V době svatodušní a trojiční víry Tři tužby se obracejí postupně k Otci, Synu a Duchu svatému (s. 11). K jádru litanie patří výpověď "Hospodine, pomiluj nás", jak dokládá nejstarší česká duchovní píseň (Zpěvník ČČSH č. 159). Starší výraz užitý v Pobožnosti "pomiluj nás", který znamená "smiluj se nad námi", byl nahrazen slovy "posiluj nás". Na tužby navazují sborové modlitby a přímluvy. Lze použít bohoslužebnou

knihu liturgických modliteb podle období církevního roku, ale je zde prostor i pro vlastní modlitební vyjádření duchovního či kazatele a jednotlivých účastníků shromáždění. Završením tužeb a modliteb je **modlitba Páně**. Lze ji zpívat nebo recitovat. Nápěv je podle Jistebnického kancionálu z doby husitské, stejně tak jako v Liturgii. Z Liturgie je i znění **Požehnaní**. V liturgii rané církve mělo požehnaní formu prosebné modlitby pro rozcházející se obec. Požehnaní v naší Liturgii i Pobožnosti je trojiční. Pramenem požehnaní je Bůh Otec (Ef 1,3). Kristus přináší mír (Ef 2,14) a Duch zprostředkovává milost (1 Pt 1,2). Závěr tvoří výpověď "Po věky věků". Dnes se hledají, přijímají a uplatňují v naší církvi nové impulzy a formy spirituality. To však nevyklučuje porozumění zbožnosti vyjádřené zejména v Liturgii podle patriarchy Karla Farského, ale také v Pobožnosti podle Františka Kalouse.

Tomáš Butta

Bohoslužby v Liptovské Osade

NA ROZLOUČENOU S PROF. BLAHOVLAVEM HRUŠKOU

V noci z 26. na 27. června 2008 povolal Pán života a smrti ve věku pouhých 63 let prof. PhDr. Blahoslava Hruška, CsC., DrSc., vedoucího katedry religionistiky na HTF UK.

Profesor Hruška byl odborníkem v oboru archeologie, sumerologie a syriologie a religionistiky. Vyjmenovat jeho všestrannou odbornou kvalifikaci, jeho zahraniční cesty a všechny publikace, vydané u nás, v Maďarsku a v NSR přesahuje možnosti tohoto článku. Omezím se proto jen na to, že od roku 1995 byl hostujícím profesorem Ústavu Maxe Plancka pro dějiny a vědy v Berlíně, byl členem mezinárodní skupiny pro výzkum sumerského zemědělství se sídlem v Oxfordu, spolupracoval s Německým archeologickým ústavem v Berlíně, byl pracovníkem Orientálního ústavu AV ČR atd. atd. Na HTF jej povolal v době, kdy se stal jejím děkanem, můj manžel, prof. ThDr. Vladimír Kubáč, který Blahoslava Hruška znal zejména z jeho článků publikovaných v Novém Orientě. Osobně jsme se spolu blíže seznámili na sympoziu, které probíhalo na zámku v Bechyni ve dnech 13. – 15. května 1992, kde se konala mezinárodní konference o Bibli a kulturních tradicích.

Profesor Blahoslav Hruška měl Bechyni velice rád. Jezděl tam pravidelně na dovolenou. Byl to příjemný, sympatický člověk sportovního založení, což mi u vědce připadalo skoro neobvyklé. Myslím, že i po této stránce byl pro fakultu a její studenty přínosem. Měli ho rádi.

Vzpomínám si i na jeden náš společný rozhovor v Bechyni, při kterém mi vysvětlil, že migrace obyvatelstva ve starověku mohla mít svůj důvod i v tom, že díky intenzivnímu umělému zavlažování docházelo k prosolování zemědělské půdy – což mohlo znamenat, že když Abraham opustil město Ur, mělo to zcela racionální podklad.

Po smrti mého manžela jsem si s pro-

fesorem Blahoslavem Hruškou vyměnila několik dopisů a pohlednic. Reagovala jsem především na články, které vycházely v Novém Orientě. On na oplátku věnoval svou pozornost i několika mým článkům. Mám schované některé pohlednice. Pokaždé na nich byla vyobrazena nějaká ta klínopisná tabulka.

Zprávu o jeho úmrtí mi sdělila jedna z mých praneteří. Plakala.

40 LET OD ÚMRTÍ FEDORA HODŽI

Martinská deklarace byla skutečně projevem národa, sjednoceného ve všech základních postulatech své politické budoucnosti. Byl to čin národního sebeurčení - tak hovořil syn předního slovenského politika Milana Hodži Fedor Hodža, který v té době byl už 26 let v exilu: nejprve za 2. světové války, poté po únoru 1948. Přesto tato doba nic neubrala na jeho vztahu ke slovenskému národu a k Československé republice. Svě dětství a mládí strávil Hodža v Praze. Před 2. světovou válkou pracoval na čs. vyslanectví v Paříži, po kapitulaci Francie v červnu 1940 odešel do Velké Británie, kde se později stal (od 10. 8. 1944) i členem Státní rady.

Jako ministerský tajemník vyjadřoval nesouhlas s centralistickou koncepcí, podobně kriticky se vyjadřoval k "východní", prosovětské orientaci zahraniční politiky. Na podzim roku 1944 byl jmenován členem delegace (politickým poradcem) vládního delegáta Františka Němce pro území republiky osvobozené Rudou armádou. Na Podkarpatskou Rus odletěl přes Moskvu a na místě byl svědkem násilných snah o připojení Podkarpatské Rusi k SSSR. S postupem Rudé armády se nakonec dostal až do Košic, kde se stal členem Slovenské národní rady. Na ustavujícím sjezdu Demokratické strany byl zvolen jejím generálním tajemníkem a patřil k nejbližším spo-

Když odchází dobrý člověk, působí mnohým lidem bolest. Profesor Blahoslav Hruška bude scházet nám všem. Rodině, přátelům i Husitské teologické fakultě.

Rozloučili jsme se s ním na shromáždění, které se konalo dne 9. července v 17 h v našem sboru v Praze 8-Karlíně, Vítkova 13.

Jindřiška Kubáčová

lupracovníkům J. Lettricha, který stál v čele strany. Po přesídlení do Bratislavy se F. Hodža snažil z Demokratické strany vybudovat organizačně schopnou, moderní stranu. Výsledky jeho neúnavné činnosti se projevily ve volbách 1946. Demokraté v nich jasně a s převahou zvítězili, když získali 2/3 všech mandátů. Oba sjezdy strany (7.-8. července 1945 a 24.-25. ledna 1948) Hodžu vždy potvrdily do funkce generálního tajemníka. Působil rovněž v Ústavodárném Národním shromáždění, kde se uplatnil především v zahraničním výboru.

Výrazné vítězství Demokratické strany ve volbách 1946 vyvolalo zostřenou pozornost KSČ a KSS, které se všemi prostředky snažily situaci zvrátit. Terčem útoků (ve spolupráci s tehdy již komunisty ovládanou StB) se stal nejen Miloš Bugár, Ján Kempný, ale také místopředseda vlády J. Ursíny a mladý Hodža. Jeho vystoupení v parlamentu 16. září 1947, v němž odsoudil hrubý útok ministra vnitra V. Noska proti své osobě, je považován za jeden z nejdratičtějších okamžiků v parlamentním jednání po 2. světové válce. Nicméně "generálka" na únor KSČ vyšla a po únoru Hodža věděl, že zůstat v republice nemůže. Počátkem března 1948 emigroval.

Ve Spojených státech a v Kanadě pomáhal vybudovat exilové organizace. Dával přitom důraz na středo-

NEPÝTALI SA MA A BOLO TO BEZO MŇA

Na tomto dni sa dohodli po bohoslužbách v Bratislave, že dňa 28. srpna vycestujú na viacdňovú brigádu do Liptovskej Osady, kde máme neogotický kostol, ktorý bol poškodený rokmi a hlúpostou ľudskou. Avšak aj my nesieme svoju vinu. Tento kostol nám po viac ako 10 rokoch súdu bol vrátený aj s farou. Aby sa farár mohol nastáňovať, sme sa venovali viac oprave farskej budovy, čo sa podarilo. Farár sa nastáňoval, ale príliš veľa práce za dva roky skutočne neodviedol, a tak som ho odvolal a preložil. Dnes v Liptovskej Osade pôsobí brat vikár Mišura, a tak sa vec pohla. Je to zvláštne. Obaja rovnako vzdelaní, jeden nadaný len zbožnosťou, ale druhý aj pracovitostou. A tak z Bratislavy dorazilo do tohto miesta osem brigádnikov, ktorí sa dali do upratovania (osekávanie starej omietky, zvyškov cementu a pod.). Po práci v sobotu sa zišli k spoločnej bohoslužbe. Nebolo ich mnoho, 15, ale ide o obec, kde naša cirkev bola neskutočne prenasledovaná, priamo biskupom Vojašákom, ale aj políciou, a tak je zázrak, že preživa.

Jan Hradil

CÍRKEVNÍ TÁBOR V JESENÍKU

Jako každoročně, i letos pořádala NO Litovel a Chudobín "Církevní letní tábor v Jeseníku". Zúčastnilo se ho 27 dětí, pro které byl připraven bohatý a různorodý program: poznávací výlety v Jeseníckých horách prohlubují u dětí lásku k přírodě, soutěže a hry rozvíjí jejich sebevědomí, schopnost uspět a prosadit se, ruční práce podporují tvořivost, zručnost a fantazii, sportovním vyžitím zlepšují své fyzické schopnosti a dovednosti.

Aktivním využitím volného času dětí, tábory i další celoroční prací v litovelském nízkoprahovém klubu CVRČEK zároveň přispívají k prevenci drogových závislostí a kriminality. Neméně důležitým aspektem je, že se děti seznamují s církevním prostředím, lidmi, kteří v něm působí, a křesťanskými myšlenkami.

Letní tábory v Jeseníku se každoročně setkávají s velmi kladnými ohlasy. Zájem o letošní pobyt byl tak velký, že jsme jej nebyli schopni uspokojit. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli, že příští rok budeme pořádat tábory dva. Jsme rádi, že touto naší činností můžeme získávat kontakt s dětmi a rozvíjet s nimi vztahy, které mohou být do budoucna jedním z nosných podkladů pro jejich konverzi.

Zvláštní poděkování patří náboženské obci Jeseník, která nám každoročně tábor s dětmi umožňuje.

Lucie Haltořová,
farářka Litovel

evropskou spolupráci a federaci. V nich nacházel záruku bezpečnosti a svobody - nejen pro Československo - v exponovaném prostoru mezi Německem a Ruskem. Bylo to ostatně ve shodě s koncepcí jeho otce. Z Hodžova pera také vychází jedno z nejkrásnějších ocenění první Československé republiky: *Za krátkých 20 roků svobodného života uměli jsme vybudovat stát, který dodnes má*

úctu, ba obdiv ve světě. Pravda, v tom světě, který vyznává svobodu, pěstuje demokracii a pečuje o sociální spravedlnost. Dobrá pověst republiky přežila její smrt. Československý demokratický režim chránil svého občana; proto pěstoval v politickém životě liberalismus a v hospodářském životě státní intervenci.

(red)

ZPRÁVY

Doteky v Liberci

Srdčně zveme na naši faru v Liberci, nám. Českých bratří 35/2 na cyklus pořadů DOTEKY – PLOCHY POZNÁNÍ.

80. večer se koná v pátek 26. září: * v 16,30 h - vernisáž výstavy obrazů Michala Maršíka – "MOJE NÁVŠTĚVY". Dramaturgii a realizaci výstavy zajišťuje ARTEFAKTUM CZ. Hudba Věra Párysová a Alexander Visič. Vstupné dobrovolné – je určeno na charitu.

* v 18,00 h - talk show "RÁDIO NA KOLEČKÁCH" – (Naši prezidenti). Hosty autora pořadu Stanislava Kubína jsou František Novotný a Karel Tejkal, hudba Šárka Dušková a Jan B. Novotný, scénář a režie Stanislav Kubín. Vstupné 50 Kč.

Projekt je realizován za podpory Ministerstva kultury ČR a Statutárního města Liberec.

(sk)

Pout' do Taizé

Na přelomu července a srpna t. r. se uskutečnila pout' do Taizé, kterou připravil bratr Miloš Košíček, farář naší církve v Prostějově, se svými spolupracovníky, ses. kazatelkou Ivanou Krejčí a ses. Irenou Košíčkovou.

Díky pečlivé přípravě pouti mohly asi čtyři desítky mladých lidí z různých křesťanských církví České republiky prožít požehnaný týden v ekumenické komunitě bratrů z Taizé v jižní Francii. Pout' do Taizé nám přinesla zkušenost společných modliteb a bohoslužeb v Chrámu Smíření ve společenství asi čtyř tisíc křesťanů z různých denominací z celého světa. Mnozí z nás na této pouti poznali nové přátele a především jsme prožili jedinečné setkání s Bohem, z něhož můžeme čerpat i po svém návratu do našeho

všedního života. Na zpáteční cestě jsme si prohlédli Clunny, místo známé reformou řeholního života, a zastavili jsme se také v Kostnici u Husova kamene, kde proběhla pobožnost vedená sestrou farářkou Milenou Cícalovou z Havlíčkova Brodu.

Děkujeme všem organizátorům, obzvláště bratru Košíčkovi, že jsme se pouti do Taizé mohli zúčastnit. Jistě se mnozí z nás na toto místo modlitby, prožívané jednoty křesťanů a přátelství s Kristem a v Kristu budeme v budoucnu vracet.

Helena Smolová

Krajanský festival

Zveme vás na 2. krajanský folklorní festival 2008, který se koná v Praze ve dnech 18. - 21. září:

Čtvrtek 18. září

* 9 - 9.30 h - prezence účastníků Valdštejnské nám. 4, Senát ČR

* 10 h - zahájení festivalu v Rytířském sále Senátu ČR

* 16 h - slavnostní seznamovací večer pro účastníky v Martinickém paláci spojená s kulturním programem a prohlídkou historických částí paláce a muzea starých hudebních nástrojů.

Pátek 19. září

* 13 - 15 h - zahájení programu v Sa-

lesiánském divadle v Praze 8, účinkují děti z dětských stacionářů

* 16 - 19 h - přehlídka pěveckých souborů v Martinickém paláci.

Sobota 20. září

* 13 - 15 h - přehlídka tanečních souborů v Martinickém paláci

* 16 - 19 h - přehlídka pěveckých souborů

* 19 h - autorské čtení krajanů, dokumentární filmy ze života krajanů.

Neděle 21. září

* 10 - 12 h - slavnostní průvod účastníků festivalu v národních krojích po Hradčanském náměstí, závěrečné defilé souborů v Martinickém paláci, ocenění nejlepších souborů, závěr festivalu.

(mp)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 15. 9. – 20 h

Bach, Händel, Orff
Prague Brass Ensemble
Jan Kalfus – varhany

* 16. 9. – 17 h

Bach, Franceschini, Purcell
M. Pšenička – varhany,
Z. Šedivý – trubka, J. Šedivý – trubka

* 17. 9. – 17 h

Vierne, Händel, Mozart
H. Jonášová – soprán,
B. Rabas – varhany

* 18. 9. – 17 h

Bach, Caccini, Mozart
V. Trojanová – varhany,
R. Kyrálová – mezzosopran,
T. Kyrál – lesní roh

* 19. 9. – 17 h

Dvořák, Bach, Vivaldi
A. Vršinská – mezosoprán,
M. Šestáková – varhany

* 19. 9. – 20 h

Mozart, Vivaldi, Bach
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová – alt, M. Laštovka – trubka

* 20. 9. – 17 h

Mozart, Beethoven, Bizet
PRAGUE WIND QUINTET

* 20. 9. – 20 h

Mozart, Vivaldi, Bach
Consortium Pragense Orchestra
Y. Škvárová – alt, M. Laštovka – trubka

* 21. 9. – 17 h

Mozart, Händel, Franck
PRAGUE MOZART TRIO
Y. Škvárová – mezzosopran,

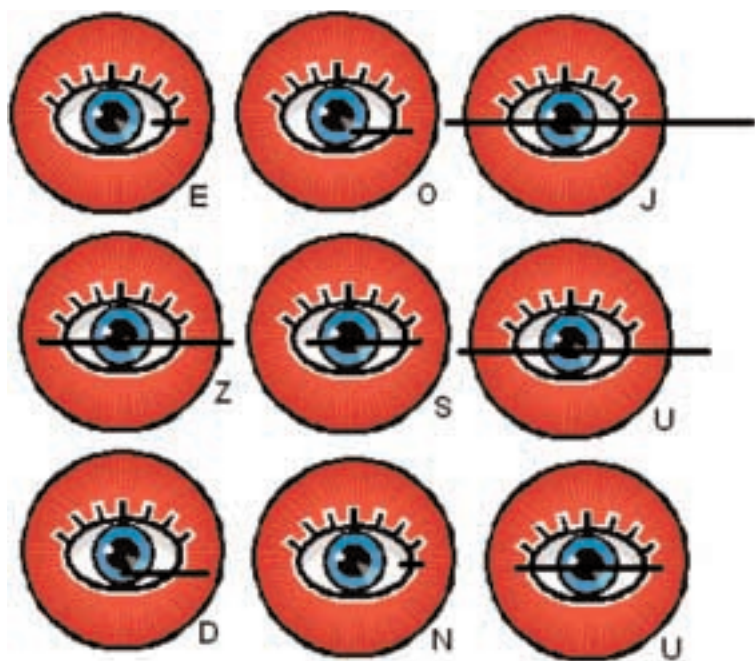
* 21. 9. – 20 h

Händel, Mozart, Bach, Vivaldi
A. Bárta – varhany
Camerata Pragensia orchestra

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

O POSUZOVÁNÍ DRUHÝCH

Chyby na druhých vidíme mnohem lépe než u sebe – o tom krásně mluví Pán Ježíš v Mt 7,1-5. Podaří se vám seřadit oči podle velikosti "třísek", které v nich trčí (od nejkratší po nejdější)?

(Řešení z minulého čísla: Osm plodů.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: ceskyzapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – ZÁŘÍ

15. 9. 1908 - Sešel se český sněm. Vláda připravila pro jednání návrhy na změnu zemského zřízení a volebního řádu (své návrhy předložili jak zástupci českých, tak i německých stran). Beckova vláda umožnila silné pronikání českých úředníků a českého jazyka do některých oblastí státní služby.

15. 9. 1938 - V Berchtesgadenu se konala schůzka A. Hitlera s britským ministerským předsedou N. Chamberlainem. Hitler žádal odstoupení českého pohraničí s více jak 50 % německého obyvatelstva Německu.

16. 9. 1938 - Československá vláda rozpustila SdP a na K. Henleina a K. H. Franka vydala zatykač.

16.-17. 9. 1968 - V Mukačevu proběhlo jednání vojenských delegací československé a sovětské armády; československá strana zde vyjádřila předpoklad, že "spojenecká vojska" se stáhnou z ČSSR ve třech etapách (do 15. října t. r. odejde 90 % všech vojsk, v jarních měsících 1969 se pak odsune polovina z oněch 10 %, a zbytek bude stažen do jednoho roku). Sovětská delegace návrh odmítla a požadovala vymezení ubytovacích prostorů a letišť pro svá vojska. "Kreml" v rozporu s moskevským protokolem dával najevo svou nespokojenost s normalizací v Československu.

17. 9. 1873 - Narodil se v Kroměříži Max Švabinský (+ 10. 2. 1962 v Praze) - malíř a grafik, který mj. roku 1901 obdržel první cenu České akademie věd a umění a byl přijat za jejího dopisujícího člena a roku 1904 získal zlatou medaili na světové výstavě v St. Louis. Jeho tvorba vycházela z akademického historismu 19. století a novoromantismu. Tak se uvedl ve svých prvních veřejných dílech, vyhotovených ještě za studia, v Zemské bance (*Švatý Václav žehná práci a Práce, zřídlo blahobytu*, 1896). Byl oslavován především jako neobyčejně zručný kreslíř a grafik; v grafice měl zakladatelský význam pro moderní českou tvorbu (dřevoryty *Rajská sonáta*, 1917-20, *Básník a múza*, 1932; litografické ilustrace k Hugově Satyru). Věnoval se rovněž portrétu (*Vrchlický*, 1896; *Aleš*, 1908; *Mánes*, 1917; *T. G. Masaryk* a řada dalších, z nichž mnohé zdobily tehdejší, převážně životopisnou edici Zlatoroh) a grafice řady poštovních známek a bankovek. Byl tvůrcem návrhů barevných oken do katedrály sv. Víta (*Seslání Ducha svatého* v kapli sv. Ludmily a *Poslední soud* v okně jižní lodě, 1937-39).

17. 9. 1938 - Zemřel v Praze Antonín František Svojsík (* 5. 9. 1876 ve Dvoře Králové n. L.) - pedagog a zakladatel skautingu, kterému věnoval i svá hlavní díla *Základy junáctví*, *Umění pozorovati* a *Táboření v přírodě*.

17. 9. 1938 - Britská vláda přijala zásadu revize československých hranic. Vznikl Sudetendeutscher Freikorps (Sudetoněmecký dobrovolnický sbor), teroristická organizace, kterou vytvořili henleinovci s pomocí německé armády. Jejím úkolem byly záškodnické akce v Sudetech.

17. 9. 1968 - Zemřel v New Yorku Fedor Hodža (* 4. 11. 1912 v Budapešti) - československý právník, publicista, diplomat a slovenský politik - viz i str. 3.

18. 9. 1323 - Habsburkové museli odevzdat Janu Lucemburskému listiny, o které opírali své nároky na vládu v Čechách, a vrátit některá (dosud držená) místa na Moravě (například Znojmo, Břeclav, Podivín); současně byla uzavřena mírová smlouva Habsburků s Janem.

19. 9. 1938 - Britská a francouzská vláda navrhly československé vládě, aby odstoupila Německu pohraniční oblasti s více než 50 % německého obyvatelstva.

20. 9. 1938 - Hodžova vláda odmítla britsko-francouzský požadavek na odstoupení Sudet Německu.

21. 9. 1868 - Narodil se v Německém, dnes Havlíčkově Brodě Václav Jaroslav Klofáč (+ 10. 7. 1942) - politik a novinář, představitel národně socialistické strany, za první republiky ministr národní obrany, poté předseda (1920-26) a místopředseda senátu.

21. 9. 1888 - Narodil se v Malackách Martin Benka (+ 28. 6. 1971 v Kostišti) - slovenský malíř, grafik a ilustrátor, který patřil k zakladatelským osobnostem moderního slovenského výtvarného projevu, založeného na národních tradicích. Byl realistickým krajinářem, který používal prosté výrazové prostředky na věrohodné zachycení slovenského folklóru a přírody (*Rieka Orava*, 1921; *Jeseň na Spiši*, 1921; *Horský rolník*; *Dve ženy*; *Otec so synom*; *Na pole*; *Horské ženy líptovské*, 1936). Po 2. světové válce se věnoval rovněž grafice a ilustraci, monumentálním dekoracím (především sgrafitu). V rámci slovenského umění měl i zakladatelský význam v oblasti monumentální textilní tvorby (gobelín Bača, 1921); byl také autorem opony divadla v Martině (1958).

21. 9. 1938 - Skupina poslanců Národního shromáždění různého politického zaměření vytvořila neoficiální orgán, tzv. výbor na obranu republiky. Mezi nimi byli například L. Rašín (předseda), V. Klíma, J. Stránský, B. Stašek, K. Gottwald, J. Šverma. Rychlý vývoj událostí mu však neumožnil rozvinout činnost.

Britský vyslanec Newton a francouzský vyslanec de Lacroix požádali ultimativně prezidenta Beneše, aby vláda změnila svůj negativní postoj k odstoupení pohraničí. Vláda poté vyslovila souhlas s britsko-francouzskou smlouvou. Zpráva vyvolala mohutnou demonstraci v Praze i v mnoha českých městech.

V plénu Společnosti národů vystoupil sovětský ministr zahraničí M. Litvinov na obranu Československa.

(red)